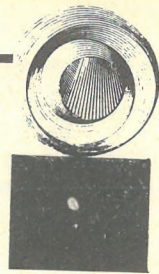

Gyapár #

Életünk

A PÉCH ANTAL BányaiPari AKNÁSZKÉPZŐ TECHNIKUM, A SZABÓ JÓZSEF GEOLÓGIAI SZAKKÖZÉPISKOLA, A BányagÉPÉSZETI ÉS BányavILLAMOSSÁGI SZAKKÖZÉPISKOLA, VÁJAR SZAKMUNKÁSKÉPZŐ INTÉZET IDŐSZAKOS KIADVÁNYA

(V.évf. 2. szám 1990. május)

lépjünk előre !

Iskolánkban is felmerült már az iskolaujság készítésének önállóbb, "diákosabb" készítésének és az iskolarádió létrehozásának gondolata.

Új lehetőségeket nyit ezen az úton a DUE, azaz a Diákújságírók Országos Egyesülete, mely a múlt év őszén alakult meg.

Alapvető szándéka, hogy szakmailag és anyagilag is segítse a diákújságírók és rádiós közösségeket.

Terveik: tanfolyamok, táborok, sokszorosítása anyagáron vagy tanácsadás, reklámtevékenység megjelöltetése a ságok, Magyar Rádió, stb.) tése a szerkesztőségek zésre nyitottak.

Javasoljuk azoknak, akik nos tevékenységhez, lép- megtudhatók a szerkesztő-

szakemberek bevonásával. Diáklapok ingyen. Szakmai, technika és jogi ség, szerkesztőségek anyagi tá- újságírók és rádiósok munkái- tömegkommunikációban (új- Információs hálózat kiépi- között. Minden kezdeménye-

hajlandóságot éreznek e hasz- jenek be a DUE-ba. Részletek nél.

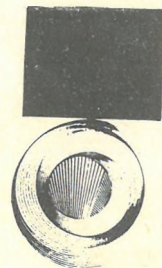
Újabb ösztönző lehetőség közéletének felpozsztatásához, fontos része lehet egy valódi tásának.

Jelenlegi helyzetünkben ez feltétlenül kívánatos, hiszen iskolánk belső élete is azon az úton halad, mely kikerülhetetlenül egy valós demokrácia felé vezet.

Akik látják e lehetőséget gyűjtsék össze ötleteiket, javasolataikat, s már az új tan- év kezdetén a gyakorlatban is lehet ezeket kamatoztatni.

kínálkozik tehát iskolánk belső a saját fórum teremtéséhez, mely és működőképes önkormányzat kialakí-

Gyapár János

alapítványunk

RÉGI MAGYAR BÁNYAVÁROSOK CÍMEREI

A Tatabányai Péch Antal Bányaiipari Akadémia végzős diákjai 1990. tavaszán porcelán söröskorsó sorozatot indítanak a történelmi Magyarország bányavárosainak színes címer nyomtatásával.

Egy korsó egy címer, évente két alkalommal - tavasszal és ősszel - két-két, összesen négy korsó jelenik meg.

A korsók eladásából származó csekély jövedelemmel a mindenkori végzős diákok szalagavatói és ballagási költségeihez szeretnék hozzájárulni.

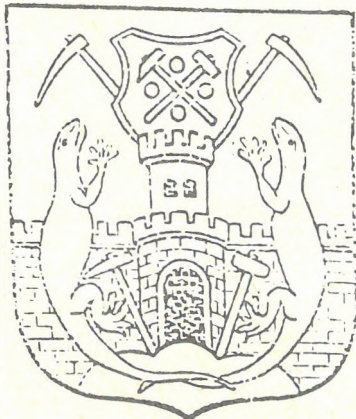
Az első két korsó 1990. májusában készül el, Selmecbánya és Nagybánya címerével. Ára: 350 Ft/db.

Megrendelhető:

Péch Antal Bányaiipari Akadémia végzős diákjai

S. Nagy Lajos tanár

Magyar Tamás IV.o. akadémista tanuló

h
i
r
ü
n
k
!

ADJ EMBERSÉGET AZ EMBERNEK,
ADJ MAGYARSÁGOT A MAGYARNAK

A nemzetközi középiskolás történelmi versenyt első alkalommal Gyulán rendezték. Március közepén 14 hazai csapat mellett határon túli magyar együttesek is szerepeltek. Csíkszereda, Szatmár, Munkács, Galánta, Komárno és Kastl Magyar Gimnáziuma (NSZK) küldte el képviselőit.

A háromtagú csapatok augusztus 20., március 15. és október 23. tartalmáról és történelmi koronként változó értelmezéséről adtak számot. Az első fordulóban egy négyórás írásbeli feladatsor jelentette a selejtezőt. A második fordulóban a hatos döntőbe jutott csapatok öt és fél órás szóbeli küzdelemben döntötték el a végső sorrendet.

1. József Attila Gimnázium (Székesfehérvár) 174 pont, 2. Tóth Árpád Gimnázium I. (Debrecen) 166, 3. Tóth Árpád Gimnázium II. (Debrecen) 162, 4-5. Bányagépészeti és Bányavillamosági Szakközépiskola (Tatabánya) 149 és Ferences Gimnázium (Szentendre) 149 pont, 6. Szabó József Geológiai Szakközépiskola (Tatabánya) 138 pont.

Mindenképpen sikeresnek tekintjük iskolánk csapatainak (egyetlen szakközépiskolás delegációként) döntőbe jutását és szereplését.

Fődíjként a döntő résztvevői augusztusban kéthetes, ún. Szent István-napi történelmi táborozáson vesznek részt (1 hét Erdély, 1 hét Gyula és környéke). Ezenkívül számos egyéni és különdíjat adtak át. A zsűri nevében annak elnöke, Szabad György professzor, akadémikus beszélt. (Részt vettek a szakmai munkában a szakma reprezentánsai, dr. Györffy György akadémikus, valamint más ismert történészek is.)

Szabad György tanár úr beszédében kiemelte: külön öröm, hogy a diákok Kastltól Csíkszeredáig, Munkácstól a Dél-Alföldig iskolán kívül is foglalkoztak a magyar történelemmel - noha érthető okok miatt a határon túlról érkezettek számára ez a mai verseny elsősorban tapasztalatcsere volt. Arról is beszélt, hogy nemzeti és demokratikus törekvéseink sikere mindig attól függött, mennyire tudtuk, tudjuk érvényesíteni a nemzeti és demokratikus mélyebb belső kapcsolatait, összefüggéseit.

Népünk történelmének nagy tanulsága, sikerfeltétele, ha szembefordulunk az önkényuralommal, s azt csak úgy tehetjük meg, ha szabadok vagyunk. Először tehát szabaddá kell válni gondolatainkban, tetteinkben.

A vetélkedő kapcsán még elmondta, hogy a verseny tanúsága szerint a tárgyi tudást még mélyebben, még sokoldalúbban kell rögzíteni.

Az iskola diákjai ún. diákzsűriben működtek közre, különdíjakra is javaslatokat téve. A zsűfolt program felidézésére néhány eseményről csak címszó szerint:

- Kultúrális találkozó, ezen fellépett a szatmári Északi Színház magyar és román tagozata.

- "Hogyan éltem meg a változásokat?" Szubjektív beszélgetés a határon túlról érkező tanárokkal.

- Március 15-i ünnepély és koszorúzás.

- Dr. Pajkossy Gábor (MTA TTI-történész) előadása: A liberális ellenzék próbatétele a reformkorban címmel.

- Szabad programként egyik délután minden résztvevőt a helyi polgárok és diákok elvittek egy gyulai sétára és megvendéglésre.

Ezenkívül számtalan kedves beszélgetés, fesztiválhangulat jellemezte a találkozót.

A rendezésről: a Magyar Demokrata Fórum Elnöksége anyagi támogatásával létrejött vetélkedő szervezési, lebonyolítási feladatait az Erkel Ferenc Gimnázium tanári kara végezte, Dr. Kereskényi Miklós igazgató irányításával.

Véleményem - ebben diákjaim is osztoznak - szerint nagyon lelkes, nagyon odafigyelő, nagyon jó szervezési készségeket felvillantó csapatmunkának köszönhetjük - és köszönjük is! - a tömény élményeket, a jó hangulatot.

A jövő: 1991-ben még Gyula rendezi a vetélkedőt, de az itt győztes csapat iskolája megkapja a harmadik rendezés jogát. A várható téma jövőre: A magyar progresszió útjai a XX. században, nemzeti sorsfordulókhoz, nemzeti sorskérdésekhez kötődően. Természetesen mindez megfelelő művészeti, irodalmi háttérrel.

A gazdag programot - vállán éjjel-nappal kamerával - Grosch Tibor, iskolánk videós szakembere örökítette meg. Köszönet neki is.

Végezetül következzen azok névsora, akik iskolánkat dicsőséggel képviselték.

HAVASI ÁRON IV.B Geológia
TRAPP FERENC IV. Gépész
SZABÓ ZOLTÁN III. Gépész
DRÓTOS SZILÁRD III. A Geológia
NAGY KORNÉL III. A Geológia
RÉTHÁZI ZOLTÁN III. A Geológia

Nekik is örömmel gratulálunk és jó felkészülést kívánunk a jövő évi versenyre.

Kósa László

Lesz ÖNKÉPZŐKÖR?

LESZ!

lesz!

1990. április 2-án az iskolánkban alakulni vágyó ÖNKÉPZŐKÖR első életjelei érzékelhetővé váltak.

A korábbi felhívás nyomán 28 (azaz huszonnyolc) érdeklődőt vártunk a kollégium egyik klubtermébe, hogy megbeszéljük lehetőségeinket, terveinket. - Heten voltunk (azaz heten). Öt (5) ismeretekre vágyó második diák és két tanár. - Nem "lombozódtunk le." Sőt! Máris tengernyi ötletünk támadt.

MI, az alapító tagok FELHÍVÁST teszünk közzé! Olvassátok!

FELHÍVÁS MINDENKINEK,

- akit az iskolai tananyagon kívül MÁS is érdekel,
- aki szeretné közzétenni a saját érdeklődési területén elért kutatási eredményeit, tapasztalatait,
- aki vitakultúrát szeretne tanulni (iskolatársaival, tanáiraival folytatott beszélgetésekben),
- értelmes, megtartó közösségbe szeretne tartozni,
- aki okosan akarja eltölteni üres óráit.

Hirtelen született ÖTLETEINK a következők:

- Országunk utolsó 40 éve a tizenévesek szemével.
- Mi, ki teheti magyarrá ma az embert, ha fiatal?
- Hogyan, miért szeretjük mi Petőfit?

Szeretjük-e?

- Ünnepek. - Mit jelentenek nemzeti, társadalmi, családi, vallási ünnepeink a ma középiskolásainak?
- Természet és ember. - Lehetőségeink és kötelességeink alapvető kapcsolataink megőrzésében, megélésében. (Alapvető kapcsolatok: ember és természet, ember és világmindenség)
- Ünnepi népszokások. - Nagyanyáink és mai otthonaink élő és alig élő ünnepi szertartási Magyarországon.

Kérünk mindenkit, akinek a felvetett kérdésekkel kapcsolatban van társai elé is terjeszthető gondolata, mondandója, vagy van MÁS megbeszélésre bocsátható "közlendője", JELENTKEZZEN. - HOL?

Az alapító tagok bármelyikénél

Kovács Roland - II/B geo
Madar István - II/B geo
Mezővári Tiborné - tanár
Pongrácz László - II/A geo
Szendrei Roland - II/B geo
Varga Sándor II/B geo
Vincze Péter - tanár

Várunk mindannyiótokat!

GEOLÓGUS GYŐZELEM A KÉMIA VERSENYEN!

MATERN IMRE a legjobb kémikus a megyében!

Bizonyára sokan értesültek róla, MATERN IMRE 2. A osztályos tanulónk nyerte az Irinyi János Középiskolai Kémiaverseny megyei döntőjét a szakközépiskolások kategóriájában, belépőt nyerve ezzel az országos döntőbe.

Negatív benyomást keltett versenyzőinkben, hogy a gyakorlati fordulóra csak három szakközépiskolást hívtak be, szemben a tizenhárom gimnazistával. Ezt a "megkülönböztetett bánásmódot" minden évben el kellett viselnünk.

A gyakorlati rész megrendezése némi kívánnivalót hagyott maga után, ugyanis a rendelkezésre álló vegyszerek gyakorlott kémikust is zavarba hoztak volna.

De azért győztünk! A második és harmadik helyezést is megszerezte MADAR ISTVÁN 2. B és TIMKÓ GABRIELLA 2. A osztályos tanulónk.

Gratulálunk! Büszkék vagyunk rátok! Imrének eredményes felkészülést és jó szereplést kívánunk az országos döntőben.

Acsai Imre
2.A geológus

KARATE VERSENY U U U

1990. március 16-án, pénteken Budapesten került megrendezésre a zárt shitoryu országos bajnokság. Iskolánkat több tanuló képviselte.

A verseny megrendezését a Magyar Shitoryu Baráti Kör vállalta. A lebonyolítás színvonala nagyon jó volt. Gördülékenyen követték egymást a versenyszámok, a szünetekben Nagy Bandó András szórazokoztatott minket. A látványos küzdelmeket még látványosabb bemutatók tarkították.

Kiemelkedő teljesítményt nyújtott Gruber József, aki a +75 kg-os súlycsoportban első lett. Nagyon szép küzdelemmel, hatalmas győzniakarással megérdemelten lett súlycsoportja legjobbjá.

A 65 kg-ban Hunyaddobrai Ákos szintén döntős volt, de az utolsó pillanatban az ellenfél egy találata miatt mégsem kerülhetett fel a dobogó legmagasabb fokára. Így is eredménye nagyon szép és dícséretre méltó.

Kalácska Zsolt is megtett minden tőle telhetőt, de sajnos a küzdelem számára kedvezőtlenül alakult.

A küzdelmeket a tatabányai szurkolócsoport lelkes biztatása kísérte. Összeségében egy színvonalasan megrendezett, izgalmas versenyen vettünk részt.

Détár László

Mi lesz velünk...?

ha júniusban kezünkbe kapjuk a technikus képeztést? Mit tud tenni az a kettő, négy öt ember, akit a vállalata nem tud az általa oly keservesen megszerzett technikus végzettségnek megfelelő beosztásba helyezni?

Ismét válságban van a hazai bányászat. Egyszer már megéltük, de úgy látszik

az ország vezetői nem tanultak az akkori hibákból. A hatvanas-hetvenes évek végének olajdömpingje arra a hibás döntésre készítette a politika akkori vezetőit, hogy a szénbányászatot minimális szintre építsék le. Az aknák bezárása azonban nemcsak a szakemberek elvesztését okozta, hanem a technikai fejlődés szempontjából oly fontos tíz év kiesését is.

Kétkedéssel szólok azonban a nyolcvanas évek nagy bányanyitási programjairól is. Itt elsősorban az eocén ill. liász programra gondolok. A nagy felbuzdulásban néhány vezető szakemberünk sajnos feláldozta önnön meggyőződését a politika oltárán. Nem a józan ész diadalmaskodott a bányaépítésekben, hanem a hazai geológiai viszonyokra alig-alig alkalmazható gigantizmus. A nagy kiterjedésű bányák, az alkalmazatlan fejtési technológiák erőltetése és a vízfejűvé nőtt vállalati bürokráciák is nagyban hozzájárultak az egyre gazdaságtalanabbá váló bányavállalatok teljes leromlásához. Segítségnyújtott a szénbányászat rombadöntéséhez a mindenkori kormányzat hibás gazdaságpolitikája is. Szociálpolitikai megfontolásból a szén árát nem engedték az egyre erősödő inflációhoz igazítani, s így az esetleges nyereséget is teljesen elvitte az üzembentartáshoz szükséges költségek megemelkedésének fedezése.

Ó, ma már más a helyzet! Megszüntetik a gazdaságtalan vállalatokat! Ezzel együtt eltemetik a magyar bányászatot is. A kormány, mint már oly sokszor, ismét a könnyebb ellenállás felé indult el. Megvonta az állami dotációt - ami a világ fejlettebb részén teljesen törvényszerű -, és ezzel teljesen reménytelen helyzetbe hozta a bányavállalatokat. A pillanatnyi előnyért ismét feláldozzuk a folyamatos fejlődés lehetőségét. Elküldjük szakembereinket, elárasztjuk bányáinkat, és ezzel szinte teljesen idegen energiaforrásokra hagyatjuk a gazdaságot.

De mi lesz ha ott elzárják a csapot, vagy lekapcsolják a villanykapcsolót?

Hát ezért nem tudom, hogy mi lesz velünk, ha júniusban kézhez kapjuk a technikus oklevelet!

Bosnyák Attila

bemutató

OROSZORSZÁG, A XIX.sz. ELEJE

I. Miklós radikális politikájának hatására kirobban a dekaprista fölkelés 1825-ben. Ez a felkelés a jobbágyok - köznapi orosz nevén muzsikok - felszabadításáért folyt, jelentős nemesi részvétellel.

Ezt a forradalmat az un. forradalmi kör szervezte, amelynek Dosztojevszkij is tagja volt. A forradalom a francia forradalom eszméiből táplálkozott. A forradalom elbukik, de a közvélemény hatására nemsokára országszerte bevezetik a földreformot és fölzsabadítják a jobbágyokat.

Közben kitör a krími háború, ebben már Tolsztoj is részt vesz. Élményei hatására írja nagyszabású művét, a Háború és békét.

LEV NYIKOLAJEVICS TOLSZTOJ

Nemesi család sarja. Neveltetésénél fogva arisztokrata látókörrrel rendelkezik. Ahogy gondolkodása egyre érik, lelkiismeretfurdalást, bűntudatot érez a néppel szemben. Első műveiben kí-méletlenül bírálja kora társadalmát, később az egyházat is. Idősebb korára lelkiiválságba kerül, keresi a szabadulást a társadalomból. Menekül ön-maga előtt is. És így hal meg egyedül, elhagyatva.

TOLSZTOJ

Sajátos vallást alakít ki, mutat be műveiben ez a vallás a tolsotojánizmus. Ez a korai kereszténység eszméiből táplálkozik. Művében az fokozatosan tör elő és kerül előtérbe. Kritika ez az arisztokráciáról, és felismerése az igaz tiszta érzésekbe, amik csak a muzsikokba és a gyerekekben vannak meg. Erőszak nélküli világmegváltást képzelt el és egy jobb világot, amely a szereteten alapul. Az egyes embereket egyenként akarta megváltoztatni. Minden művének végkicsen-gése az igaz út megmutatása.

A két öreg című művében két régi barát zarándokútjának tanulságait világítja meg.

Fölkerekedett két öreg ember, hogy életük alkonyán eljussanak Jeruzsálembe és fölkeressék a szent helyeket. Az egyik öreg szegény, egyszerű ember volt, a másik viszont módosabb. Vándorútjuk során éhinség pusztította vidékre érnek. Innentől csak az egyik öreg, a gazdagabbik megy tovább, a másikat meghatja az emberek szenvedése - miközben vizet kér - és elhatározza, hogy segít rajtuk. Az egész utiköltségét rájuk költi. Több hónapot tölt ott és ezután virágzó gazdaságot hagy maga után és hazaindul. Eközben a másik öreg elérkezik Jeruzsálembe. Sorra fölkeresi a szent helyeket, és furcsa dologra lesz figyelmes. A szent helyek körül nagy a tolongás, és mindenütt az első sorban ott látja a szegény öreget, glóriával a feje körül. Egyszer megvárja a kapuban, hogy jöjjön a szegény öreg, de hiába várt rá az öreg, nem jött és mikor bement, akkor sem volt senki a szentélyben. Hazaindult, útközben gondolkodott, és rájött arra, hogy nem kell ahhoz az embernek elzarándokolnia Jeruzsálembe, hogy valami nagyot cselekedjen. Elég, ha szeretet van a szívünkben és bárkin segítünk.

JÁNOS EVANGÉLIUMA

"Mondá néki az asszony: Uram,

látom, hogy próféta vagy. A mi atyáink ezen a helyen imádkoztak, és ti azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely, ahol imádkozni kell.

Mondá néki Jézus: Asszony, hidd el nekem, hogy eljő az óra, mikor sem nem ezen a helyen, sem nem Jeruzsálemben imádjátok az Atyát. Ti azt imádjátok, amit nem ismertek, mi azt imádjuk, amit ismerünk. De eljő az óra, és az most vagyon, mikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát, mert az Atya is ilyeneket keres az ő imádoiuil."

LOBODA

"JÖJJENEK EL VIZSGÁZTATÓINK A GYEREKEK..!"

Konrád György

A KAMÉLEON

Mottó: "Sok van mi csodálatos, de az embernél nincs csodálatosabb"

Kedvenc rokonom, kedvenc mondása: Anyósom nem kétszínű. Szó sincs róla. Ezer-színű ő, mint a kaméleon.

Van egy csodálatos embertípus: a kaméleonember. Rendkívül színes egyéniség ő. Nagy kár, hogy évek, évtizedek kelljenek ahhoz, hogy teljes színskáláját - vagy annak egy részét - megismerhessük. Ugyanis egy időszakban mindig szigorúan egyszínű. (Fehér, barna, vörös, stb.) Ami igazán csodálatra méltó benne az, ahogy a színét váltja. Az a gyenge fantáziájú mérnök, aki a közlekedési lámpát feltalálta, ismerhette ezt a jelenséget, de csak gyenge utáztatást tudta megalkotni. Ott ugyebár a piros egy sárga szín közbeiktatásával - kitt-katt - átmegy zöldbe. Mennyivel érdekesebb és természetesebb ez (hála neked Szent Evolúció!) a kaméleonembernél, akinél ez szinte észrevehetetlen folyamat.

Korunk kaméleonemberei épp most váltottak, váltanak vörösből zöldre, és azt akarják elhitetni, hogy mindig is zöldek voltak. Csak azért keveredtek annak idején a nagy vörösségbe, hogy azt zöldre fessék, de ennek érdekében magukat is vörösnek kellett álcázni. Logikus, nem!?

Csak az én beteges gyanakvásom az oka, hogy azt képzelem: a kaméleonok egy újabb színváltás után a zöldet is álcazínnek titulálják. Szó sincs itt kérem arról, hogy akár pirosan, akár zölden, de mindenképpen világitani akarnak nekünk.

Csak én érzem úgy: "Bántja szemem a nagy fényesség. El vagyok veszve, azt hiszem."

Golyó

Valóban minden kor, nemzedék vizsgál-tatja elődeink életét, munkásságát. Ez egy szép, de egyben rendkívül nehéz feladat, ha ez a munkásság egy "nagy mű": a XX. század vallásának - a kommunizmusnak - a műve! Ezt a művet gazdasági, politikai szempontból már sokan és sokféleképpen elemezték, de milyen hatással van egy adott politikai helyzet a társadalomra?

Ezzel a rendkívül érdekes és fontos témával még csak nagyon kevesen foglalkoztak, a valóság tükrében pedig ez az egyik legfontosabb kérdés? Ezeknek a társadalmi mozgásoknak az ismerete nélkül nem lehet olyan politikai eszmerendszert "gyártani", mely elfogadható a társadalom egészére nézve, e nélkül pedig a politizálás nem más, mint kalandorkodás, mely nem vezet semmire! Ahhoz, hogy ezeket a mozgásokat megismerjük nem elég az átlag reakcióját megismerni, meg kell ismerni a kitalált és az önmagukat kitaláló nézeteit is! Ez a legfontosabb információ, hiszen ez a réteg csoport érzi, éli át az addigi társadalom ellentmondásait, mert épen e miatt kerültek a társadalom peremére vagy még azon is kívül.

Azon gondolkodók és művészek, akik önként vonultak ki a társadalomból, merítve az addigi avantgarde irányzatok kifejezési eszköztárából, az állam által támogatott művészekről független, a tömeg ízlésének nem behódoló összefüggéseiben merőben új kifejezési formát valósítottak meg. A perifériára került csoport mozgásait ők ábrázolják legfontosabban! E csoport művészeti törekvéseit, jól tükrözi a zenei életben a 180-as csoport, a Kontroll csoport, az URH, az Európa Kiadó, a VHK és Másik János, a filmművészetben Bódy Gábor, Gotthár Péter, Ember Judit, Bereményi Géza, Söth Sándor, Tarr Béla, Xantus János filmjei, az irodalomból Spíró György, Kornis Mihály, Szelényi Iván, Haraszti Miklós művei, esszéi.

Hogy miért pont ők? - mert az önmagukat kitzasztók csoportjába tartoznak. Erre a lépésre a társadalom kényszerítette őket, mivel művészetük befogadó rétegét kitzasztotta magából.

Ezen gondolatok alátámasztására szemléletes példa Konrád György Látogató című könyve, mely gyakorlatilag elindította ezt a fajta mozgást. Ez az írásmű jól tükrözi ezen alkotók életérzését, életformáját.

A Látogató abban az időszakban - 1967 - íródott, mikor e réteg felszínre kerülésének esélye megcsillant. A marginális értelmiség joggal remélhette, hogy a gazdasági reformokat társadalmiak is követik. Az esély csökkenésével egyre nagyobb számban vesztették el a frissen megtalált talajt maguk alól. Ez a talajvesztés zuhanást eredményezett, a zuhanás közben gondolatokba látogathat el a Látogató olvasója. Az író a könyv megírásának ürügyéül hozta fel gyámügyi előadóként szerzett élményeit. Ez az ürügy rendkívül sikeres, hiszen az önmagát kitzasztó előadó és a kitzasztott ügyfél közti viszony az egész mű alappillére: "... ellenfelek vagyunk és cinkosok...". E könyv kiállta az idő próbáját! Ma még megrázóbbak, lesúlytöbbak azok a tények és gondolatok, amelyeket leír:

Az idős néni esete aki "... nyugdíj és adakozó kedvű hozzátartozó hiján ..." a tanácsba ment segílyt kért, ám az ajtót nem tudta kinyitni, ezért felakasztotta magát. Miért megy el egy értelmiségi férfi a talponállóba a segédmunkások közé? Miért nem dobja ki azt a nőt, aki huzamosabb ideje próbálja "... az Úr fehér bárányai ..." közé visszaterelni? Mire gondol, mikor egy 5 éves, az állati ösztönök szintjén álló gyermeket visz el öngyilkos szülei lakásáról - néhány hetes otlét után - a speciális intézetbe? Mit csinál, ha egy örökbefogadás körülményeit indul megnézni, ám visszafelé egy szülyést kell levezetnie - egy ajtó feltörése után?

Konrád György ezeket és az ehhez hasonló emlékeit használja fel kérdéseinek, válaszainak, életérzésének tolmácsolására. E gondolatok elemzésére nincs itt hely, de ez nem is lehet cél, hiszen e könyv mindenkiben más gondolatokat ébreszt.

Éppen ez a fokféle értelmezés teszi ezt a művet az új magyar próza elindítójává, melyet nem csak az úttörőknek kijáró tisztelet illet meg.

E könyvnek nemcsak az új nemzedék könyvespolcán van meg a helye. Reméljük egyszer olyan emberek is kézbe veszik ezt és az ehhez hasonló műveket, akiket most még csupán az ezekből kiragadott, ellopott gondolatokkal kalandorkodnak, saját pozíciójuk átmentése érdekében, napjaink kissé zavaros politikájának vizein.

Mázol

Fülybe rágja

KÖNYVAJÁNLAT

A következő könyvek hazánk XX. századi történelméből merítenek egy-két fontosabb témát. Úgy érzem, hogy a mai fokozott politikai, gazdasági helyzet kuszáságának megértéséhez szükség van néhány fontosabb információra. Olvasunk többet, tágítsuk látókörynkét, szerezzünk mind több információt azért, hogy eligazodjunk e bonyolult világban.

Ajánlat:

1. Bogár László: Kitörési kísérleteink
2. Hankó Katalin: Nyugat-Európa 1945 után (hiteles, elfogadott tanulmány)
3. Mikó Imre: Huszonkét év
4. Szilágyi Ákos: Befejezetlen forradalom
5. -Hunnia kiadó- 1956. Az ENSZ Különbizottság jelentése
6. J.D. Ovszjanij: A II. világháború előkészítésének titkai

Szabó Zoltán

elődeink voltak

PUSKÁS JÁNOS 1924–1990

1990. március 3-án egy autóbusz indult szomorú utasaival Tatabányáról Pinkamindszentre, hogy a temetőben a munkatársak utolsó búcsút vegyenek Puskás Jánostól, az Aknászképző Technikum, majd a Geológiai Középiskola igazgatóhelyettesétől, tanárától.

A még félig nyitott koporsóban egy arc volt látható, amely örökre rögzítette azt a lelkiismereti nyugalmat, amit egy példás, következetes élet biztosíthat.

Mennyi-mennyi szenvedélyes, szakszerű tanórát hallgattak végig volt tanítványai, amiről a tanártársak is elismeréssel és néha bizony irigykedéssel szóltak. Fáradhatatlan volt a munkában. A tanítás, a nevelés a zsigereiben élt. És ezt a lankadatlan munkát szeretet szorgalmazta. Ez a szeretet rásugárzott tanítványaira, akik ennek a szeretetnek a viszonzásával érzik emlékét szívükben.

Kedves Tanár Úr, Kedves János!

Három évtizedes munkáddal szépet, egészséget alkottál iskolánkban. Mindent megköszönünk és nyugodt nagy álmot kívánunk.

Isten veled, pihenj békében.

BARÁTOSI JÓZSEF 1909–1990

1990. február 1-jén a Farkasréti temetőben végső búcsút vettünk Baráti József tanár úrtól, a Geológiai Szaközépiskola volt tanárától, igazgatójától, az iskola egyik alapítójától.

A méltó embert gyászolók között ott voltak tanártársai és a mindenkori tanítványok képviselőitében két egyenruhás geológus tanuló. Ha lelki szemével látta e fiatalokat, a fölötte érzett öröm bizonyára megszépíti és megkönnyíti hosszú álmát.

Kedves Tanár Úr, Jóska bácsi!
Szomorúak vagyunk távozásod miatt. Szomorúak vagyunk, mert helyedet nehéz lesz betölteni. Fegyelmezett, hozzáértő és nagy szívvel, odaadással végzett munkád magasszintű példa számunkra. Egész életed mintája volt annak, amivel a tanári elhivatottság példázható. Lämpás voltál és nagy fényvel világítottál. Elkísérő gondolatunkkal szeretnénk Hozzád hasonlóan dolgozni. Szeretnénk, ha megfelelőhöz képest megköszönjük, lelkesedésednek, pontosságodnak, hogy hosszú pihenésed nyugodt legyen.

Búcsúztunk. Mi a Geológiai Középiskola tanárai és tanulói emlékedet szívünkben őrizzük. Isten veled Jóska bácsi.

Perger István.

JÁTÉK

1. "Semmi sem jellemző annyira egy nyelvre, mint sajátos hangzása. Olyan ez, mint a virág illata, a bor zamata, a zománc, az opál tüze. Megismerni róla a nyelvet már messziről, mikor a szót még nem is értjük."

Kazinczy Ferenc, Kodály Zoltán,
Kosztolányi Dezső

2. "Minden rossz mondat törött ablak, melyen át egy rossz gondolatra látni."

Babits Mihály, Juhász Gyula,
Tóth Árpád

3. "Szépen az ír és beszél, akinek sikerül még a bonyolult gondolatait és egyszerűen és világosan előadni."

József Attila, Illyés Gyula,
Ady Endre

4. "Az a tény, hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek, gondolkodom, és írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható."

Illyés Gyula, Kosztolányi Dezső,
Petőfi Sándor

5. "...a magyar nyelvet tekintem legnagyobb földi kincsemnek, s minden porcikámmal tiltakozom megrontása, csúffátévése, elárulása és kisenmizése ellen."

Illyés Gyula, Déry Tibor,
Kosztolányi Dezső

Nyelvünk legnagyobb kincsei között tarthatjuk számon szólásainkat és közmondásainkat. Néhány közülük ősi, a világirodalomban is ismert mesék alapján született. A szövegben nem jelennek meg ezek a szólások, de a mese elolvasása után megfogalmazódnak. Másodikként ezt a két szólást küldd be!

téliesre fordult az idő, és hideg lett, megpillantotta a fecskét, megfagyva, holtan, és így szólt hozzá: "No te aztán elintéztél engemet és magadat is."

b/ A csóka és a madarak

Zeusz királyt akart állítani a madarak élére, és kitűzte a napot, amelyen mind jelenjenek meg előtte, hogy ő a legszebbet tegye meg királyukká. A csóka pedig látva, hogy ő maga milyen csúnya, elment oda, és a többi madár kihullott tollait összeszedte, felrakta, és magára erősítette. Így esett, hogy szebb lett mindenkinél. Elérkezett a kitűzött nap, és az összes madár Zeusz elé járult. Zeusz szépsége miatt a csókat akarta királyukká tenni, de a madarak feldühödtek, és mindegyik letépte a saját tollát róla. Így a csóka ismét csak csóka lett.

És most ismerkedj meg az anagrammajátékkal! A dolog lényege, hogy egy megadott szó hangállományából minél több értelmes szót állíts össze. Egyetlen szóban elő kell fordulnia az összes hangnak. Pl. az értő szóból összeállíthatók az érőt, rőté, stb. szavak. Lehet, hogy próbálgatás közben ritkán használt vagy általad nem ismert magyar szóra bukkansz. Az egyik haszna e játéknak éppen az, hogy szókincsedet bővítheted, nyelvi képzeletedet fejlesztheted vele. (S ennek ugyebár dolgozataidban lemérhető érdemjegybéli vonatkozása is lehet...) Am "leleményeidet" nem árt ellenőrizni. Ezért ajánlatos, hogy értelmezd az új szót, magyarázd meg, mit jelent, lehet, hogy így elfogadható pontokat nyersz. Pl. tőér (a tő, a gyökér ere). Értelmezned kell azonos alakú anagrammaidat is, különben magad ellen dolgozol. Hisz nem szabad megfélemlkezni arról, hogy azonos hangalakhoz nagyon gyakran teljesen eltérő jelentések társulnak, s ezek külön szónak számítanak. Pl. őré

a/ A züllött ifjú és a fecske

Egy züllött ifjú elpazarolta atyái javait, s csak egyetlen köpenye maradt. Amikor megpillantott egy idő előtt érkezett fecskét, azt hitte, itt a tavasz, és már semmi szüksége a köpenyre. Fogta hát, és eladta azt is. Később azonban, mikor ismét

Az alábbiakban egy-két nyelvi játékra hívunk. Ne ijedj meg, szó sincs semmiféle nyelvtanórai feladatról. Csupán arról, hogy az ember életéhez elválaszthatatlanul kapcsolódik a játék, mindennapjaink pedig elképzelhetetlenek a nyelv nélkül. A talányok megfejtésére való törekvés vitte előre az emberiséget, s talán nem túlzás azt állítani, hogy minden kutatás szenvedélyes, nemes játék. S minden ezen kutatások nyomán felgyűlt tapasztalatainkat a nyelv hagyományozza nemzedékről nemzedékre. Ezzel az igen komoly eszközzel játszik is az ember. Játszik a kisgyermek, mikor a beszédet tanulva sajátos szavakat farag magának, s később, mikor már ritmikus versikéket költ. Játszik a költő, az író, de a mindennapok embere is. Ki ne mondott volna olyan viccet, amely valamilyen szójátékon alapul, ki ne fordított volna ki játékosan szavakat, közmondásokat?

Irodalmunk nagy alakjai közül is sokan voltak a nyelvi játékok szerelmesei. Közülük az egyik Karinthy Frigyes, aki így ír: "Én bevallom, hogy én minden szót, ami eszméltembe kerül, mielőtt felhasználnám, előbb megszagolom, feldobom, leejtem, kifordítom - játszom vele, mint a macska az egérrel... Én, ha egy angol regényben tizenegy borostyánfésűről van szó, pillanatig se felejtsem el, hogy ezt magyarul kell olvasni, így: "eleven embercomb". És a harisnya. Ez a szó mindig feltételes marad nekem. Ha risnya. De nem ris.

Mert nekem a szó, azon kívül, amit jelent, érzéki gyönyörűség is, külön, önálló életű zengése a nyelvnek, száznak, fogznak, toroknak..."

"Aki szereti anyanyelvét, annak nemcsak segítőtársa, hanem játszótársa is a nyelv." - olvasható

Grétsy László könyvében, akinek nyomán az alábbi nyelvi játékokat összeállítottuk.

Mielőtt azonban ezekre rátérnénk, nagy emberek mondásait idézzük a nyelvről. A három név közül válaszsd ki, szerinted kitől származik az idézet! Ezeket a neveket kell a megfejtés első részeként beküldened. Ha nem ismered a mondatokat, próbáld meg a stílus alapján felismerni a szerzőt!

1. őrzőjét, 2. az őrhöz tartozót,
3. dán fillért, 4. órétől finomkodva. (Az ilyen megoldás 4 pontot ér!)

A feladat: ÉLTEK

Ebből a szóból igyekezz minél több anagrammát összeállítani és értelmezni.

Végül emlékeztetőül: beküldendő az öt író neve, a két közmondás, valamint az anagrammák. Beküldendő: május 30-ig Gengeliczky László részére.

Jó szórakozást!

Összeállította: Fodor Ágnes

()

A nyelvész nem biológus és nem is bogarász

ballagóink

Aknásképző - IV.A

Ádám Tibor
Bódis Sándor
Fábián László
Gerots Lajos
Győri Győző
Harangozó László
Horányi Tibor
Kocsi László
Kökény Sándor
Kövér Béla
Mike István
Mikus István
Papp László
Pigler József
Pokorni Gábor
Prazsák Antal
Szabó Róbert
Szabó Zsolt
Tarcsi István
Ü.Kovács Pál
Vogel Ferenc

Aknásképző - IV.B

Bosnyák Attila
Fail Tamás
Helt Ferenc
Illés István
Katona József
Kollár Tibor
Krutzler János
Léber Ottó
Magyar Tamás Péter
Mekota György Károly
Milla Rudolf
Milosits László
Molnár Alajos
Molnár László
Pintarics László
Rónai György
Slampák István
Szabó Ferenc
Vass Ferenc

Geológia - IV.A

Ádám Zoltán
Bécsy Gabriella
Bodnár Zoltán
Buda Zsolt
Csik Andrea
Daubner Anita
Gergely Ágnes
Gossler Gábor
Gulyás Kis Csaba
Horváth Georgina
Kéri Erzsébet
Klausz István
Lángi József
Mártha Zoltán
Móricz János
Muraközy János
Németh Csaba
Németh Katalin
Schubert József
Tóthi Edit
Turbuk István
Vass Péter
Vellai Zoltán
Vindics József
Zsiros Ferenc
Zsiros Zsombor

Geológia - IV.B

Balázs Csaba
Básti István
Bíró Péter
Bonivárt Attila
Csizmadia Ildikó
Dani János
Filip Károly
Fiskál Tamás
Gyuricza Johanna
Havasi Áron
Márkus Tamás
Matuz János
Moczik Csaba
Nemes Tibor
Orvos Nagy József
Rezsödvics Zoltán
Sajtos Anett
Talabér András
Varga Szilvia
Vers Judit
Zajác János

Bányagépész-bányavillamos IV.o.

Antuk János
Ealogh József
Beszkidjár Zsolt
Duscha Ferenc
Erős Szilárd
Gaál Károly
Götz Róbert Antal
Győrfi Sánta Tibor
Hriagyel Zsolt
Kacz Lajos
Nádasdi Zsolt
Ormos Pál
Ronyecz István
Schnierer Kornél
Szabó Árpád
Szabó Dénes
Szilas Tibor
Trapp Ferenc
Wittner Gábor

AZ ÉLETÜNK-et szerkeszti a Szerkesztő Bizottság Gengeliczky László tanár vezetésével. Megjelenik egy tanévben háromszor. Felelős kiadó: Bársony László igazgató.